תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן שיבשה גפה שניסמית עינה ושנקטעה רגלה מטמא בבית הבליעה זה הכלל כל שפסולו בקודש אינו מטמא בבית הבליעה לא היה פסולו בקודש מטמא בבית הבליעה: **גמ'** אמר רב שמאל ולילה אין מטמאין בבית הבליעה זר וסכין מטמאין בבית הבליעה מאי שנא שמאל דאית ליה הכשירה ביוה"כ ולילה אית ליה הכשירה באיברים ופדרים זר נמי אית ליה הכשירה בשחיטה שחיטה לאו עבודה היא ולא והא"ר זירא שחיטת פרה בזר פסולה ומחוי רב עלה אלעזר וחוקה שאני פרה דקדשי בדק הבית היא ולא כל דכן הוא קדשי בדק הבית בעו כהונה קדשי מזבח מיבעיא אמר רב שישא בריה דרב אידי מידי דהוה אמראות נגעים דלאו עבודה היא ובעיא כהונה ונילף מבמה מבמה לא יליף ולא והתניא מנין ליוצא שאם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה תנא זאת תורת העולה סמיך ליה ורבי יוחנן אמר זר אין מטמא אבית הבליעה סכין מטמא אבית הבליעה תנן כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה בשלמא לר' יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב כל לאיתויי מאי לאו לאיתויי שמאל ולילה בהדיא קתני תני והדר מפרש תא שמע זה הכלל כל שהיה פסולו בקודש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשלמא לרבי יוחנן כל לאיתויי זר אלא לרב לאיתויי מאי

תורין שלא הגיע זמנן ובני יונה שעבר זמנן. אינן ראויין לקרבן והוו להו כמליקת חולין דתניא בהכל שוחטין (חולין דף כב.) תורין גדולים ולא קטנים בני יונה קטנים ולא גדולים דלא אישתמיט קרא וכתב מן היונה ומן בני התורים ואימתי תורין כשירין משיזהיבו ואימתי בני יונה פסולין משיצהיבו נוצה מוזהבת שסביב הצואר: **שנסמית עינה.** דה"ל מחוסר אבר והקריבהו נא לפחתך וכי אמרינן אין תמות וזכרות בעופות לענין דוקין שבעין הוא דקאמרינן: **שפסולו בקדש.** שבאה לעזרה בהכשרה ונפסלה: **גמ' שמאל ולילה.** מלק בשמאל או בלילה: **זר.** והוא הדין לאונן וערל וכל הפסולין: **ביום הכפורים.** נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו ולילה נמי מאי שנא דאשכחן ליה הכשירה לכתחילה באיברים ופדרים: **אלעזר.** כתיב בשחיטתה וכתיב חוקה לעכב: **דקדשי בדק הבית היא.** ועל כרחך אין עבודות שלה חשובות עבודה: **ונילף מבמה.** שהזר כשר בה למלוק עופות לכתחילה דאין כיהון בבמה כדתנן בפ' בתרא (לקמן דף קיג.) וכיון דאשכחן ליה הכשירה לכתחילה בעלמא יטהר כאן מידי נבילה: **מבמה לא ילפינן.** במקדש דבמה כחול היא לגבי מקדש: **ורבי יוחנן אמר מלק זר אינו מטמא בבית הבליעה.** דילפינן מבמה: **סכין מטמא.** דלא מליקה ולא שחיטה היא ודכוותה לא אשכחן הכשירה: **לאיתויי שחיטת קדשים בפנים.** דלא מטמיא דבמתני' לא תנן לה: **כללא דסיפא לאיתויי מליקת חולין בחוץ.** דמטמיא דלא

ושניסמית עינה. היינו שנסמטה דמחוסר אבר וממעטינן לה בפ"ק דקידושין (דף כד:) מדכתיב מן העוף ולא כל העוף פרט לשיבש גפה ולא כמו שפירש בקונטרס משום הקריבהו נא לפחתך וא"ת ל"ל קרא למחוסר אבר הא אפילו לבני נח אסור כדדרשינן לקמן פ' בתרא (דף קטו.) ופ"ק דע"ז (דף ה:) הבא בהמה שחיין לאשי איברים שלה וי"ל דאי לאו דכתיב קרא בישראל הוה מוקמינן קרא דבני נח לישראל ולא לבני נח כדאמר בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף נט.) כל מצוה שנאמרה לבני נח ולא נשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח א"נ הוה אמינא דכיון דאישתרי בעל מום בעופות לישראל טפי מבהמה אישתרי אפי' מחוסר אבר א"נ הוה מוקמינן מכל החי דכתיב בבני נח דדוקא בהמה שמלינו שנאסר בה מום לישראל: **אמר** רב שמאל ולילה כו'. כולה הך סוגיא כר"ש כדפרישית במתני' ושמאל ולילה דאין מטמאין דאם עלו לא ירדו וזר וסכין דמטמאין (ירדו) לר"ש דכיון דאירע פסול [קודם שחיטה] כמו דמנקיטן דמי וירדו דאין פסולן בקודש שלא נתקדש בכלי וכל שפסולו בקודש דלא ירד היינו שאירע פסול משנשחט ונתקדש בקדושת כלי ולא כמו שפי' בקונטרס לקמן בפ' המזבח מקדש (דף פד.) אין פסולו בקודש שאירע פסול קודם בואו לעזרה כגון רובע ונרבע דנרבע בעזרה מאי איכא למימר ועוד דשחיטת דרוס ר"ל במעילה (דף ג:) דתרד לר"ש ולאו דוקא ר"ש רובע ונרבע דה"ה זר במליקה ובקמילה תרד דעל כרחך למאי דבעי למימר רבה דשחיטת דרוס תרד לר"ש ושמאל ולילה דאין מטמאין בבית הבליעה ואם עלו לא ירדו טעמא בכל מקום כדמפרש הכא שמאל דאית ליה הכשר' ביום הכפורים ולילה לאיברים ופדרים ורבי יהודה ממעט לילה אע"ג דאית ליה הכשר' ושמאל נמי ה"ל הכשר' וממעט דאין לומר דלא ממעט אלא ג' דברים משום דתלתא מיעוטי כתיבי דהא מלקה זר ובעל מום תרד לר' יהודה וכן שחיטת דרוס וא"ת ומה בין שחיטת דרוס לרבי יהודה לפסח ומטלת שלא לשמו דרוס נמי כשר בשאר קדשים וי"ל דדרוס דמי לנשחט בחוץ דתרווייהו פסולי מקום ומהאי טעמא היה רוצה לומר רבה לר"ש דתרד וא"ת דהכא משמע דלרב לא הוי פסול זר כפסול שמאל ובפ"ק דמנחות (דף ו.) משווה להו לענין אם קמץ יחזיר וי"ל דהתם אין תלוי בהכשר דהא מכשר ר' יהודה בן בתירא בכל הפסולין כולן. הגה"ה נ"ל פירוש דכל שפסולו בקודש היינו כל שפסולו כשר בעלמא בקודש דהא לשון זה תנן לקמן בפ' המזבח מקדש (דף פד.) גבי אם עלו לא ירדו והתם נמי מפרש לכל אותם שלא ירדו היכן כשרים בעלמא ולעיל פ"ה (דף נח.) מפרש להו לן בדם כשר שהרי לן כשר באימורים וכן כולהו ובשמעתא נמי מפרש מ"ש שמאל דאינו מטמא דאית ליה הכשיר' ביוה"כ ולילה באיברים ופדרים וזר וסכין מטמאין דלית להו הכשיר' בעלמא ור' יוחנן דאמר מליקת זר אין מטמאה משום דאית ליה הכשירה או בשחיטה או בבמה וכן בהמה בעלת מום דלא תרד לר"ע בדוקין שבעין הואיל וכשר בעופות ולרבנן נמי אי משכחת ליה בבהמה הכשירה לא תרד ולרבי שמעון נמי בעי הכשירה בעלמא דהיינו פסולו בקודש ולהכי תנן גבי אתנן וכלאים ירדו דלית להו הכשירה בעלמא והא דר' יהודה בעלמו אומר מפני מה לן בדם כשר שכשר באימורין [ולן] באימורין [שכשר] בבשר לאורויי דשאר עבודות ילפינן מלכתחילה או מבמה אבל עבודות דם לא ולהכי קאמר ירדו בג' דמכשירן ר"ש דאינו חושש כיון דמשכח הכשירה בשום מקום אבל עבודות דם שפיר יליף ר' יהודה מעבודות דם אפי' מהכשירן ולהכי שלמעלה שלמטה שבפנים שבחוץ לא ירד וטריפה ירד אפי' לר"ש אפי' לר"ע דיליף בהמה מעוף אע"ג דאשכחן הכשירה בעוף טריפה במליקה אם מתרץ התם מנוותו בכך הא ילפינן שמאל לא ירד מהכשר דיוה"כ י"ל דתרתי לא ילפי בהמה מעוף וגם שלא בהכשרו ממנוותו בכך אי נמי לא ילפינן פסול של קודם שחיטה כגון טריפה ממליקה שאינו דוגמתו לא אירע קודם שחיטה וכמדומה לי שכן פירש לנו רבינו הקדוש נ"ע ולא כמו שבפנים וא"כ אין מטמאין בגדים אבית הבליעה וגם אם עלו לא ירדו הא בהא תליא דהא לישנא דכל שפסולו בקודש גבי תרווייהו תנן לה וכרים מעילה (דף ג.) נמי מדמה להו לתרווייהו ושחיטת עוף קדשים בפנים דאמרינן בסמוך אין מטמאין אע"ג דתרד כדמוכח בפרק השוחט והמעלה (לקמן דף קיא.) דפטר ליה אם העלהו אחרי כן בחוץ ואם לא ירדו בפנים היה חייב בחוץ כדאיתא בפ"ב התם אין איכא קרא בסמוך למימר אין מטמאין והא דאמרינן בשחיטת דרוס דירדו לרבי יהודה פ"ק דמעילה (דף ג:) אע"ג דאית ליה הכשירה דקדשים קלים ודמים שלמטה למעלה לא ירד אף לר' יהודה מ"מ כיון דשחיטתן חוץ למקומן חשיבי כשוחט חוץ והוו כמאן דמנקיטנהו דמי ומליקת פסול דקאמר בסמוך אין מטמאה אין נ"ל כפירש"י שפירש בעל מום דלא אשכחן כהן בעל מום שכשר לעבודה ואפילו בבמה כדאשכחן (דמוכח) לעיל ריש פ"ב (דף טו.) דפריך מה להצד השוה שבהן שכן לא הותרו בבמה אבל מליקת פסול היינו או אונן או טמא או פסול אחר דאישתרי בעלמא ונשפך דמה מן הצואר דלא ירדו משום דכבר נעשית כל השחיטה כהוגן. כרו"ך: **דאית** ליה הכשירה ביוה"כ. הוה מצי למימר בהולכת אברים אלא כיון דמשכח יוה"כ בעבודה דמעכב כפרה נקטיה: **שחיטה** לאו עבודה היא. פירשתי לעיל בסוף פ"ק (דף יד:): **ונילף** מבמה. פי' כיון דמכשרת לילה אע"ג דאין פסולו בקודש משום דאית ליה הכשירה א"כ זר נמי כיון דאית ליה הכשירה והוה מצי לשנויי דאתיא כמ"ד (לקמן דף קטו.) דאין מנחה ועופות בבמה וברייתא דתניא לקמיה כרבי יוחנן לא קשיא לדידיה דאתיא כמ"ד יש מנחה ושמא משמע ליה דאי ילפא מבמה ילפינן אפי' מנחה ועופות כיון דאיכא הכשירה מיהא לזר: **וכי** תימא מבמה לא יליף והתניא מנין ליוצא כו'. אע"ג דהך ברייתא כר' יהודה בפ' המזבח מקדש (לקמן דף פד:) מ"מ כיון דר' יהודה דמחמיר יליף מבמה כל שכן ר"ש ומשני אזאת תורת העולה סמיך דמרבינן כל דבר שיש לו הכשר אע"ג דלית ליה הכשר אלא בבמה מיהו עבודת הדם לא יליף ר' יהודה דהא ממעט נשחטה בלילה ויצא דמה וכן שחיטת דרוס: **אלא** לרב לאתויי מאי. וליכא למימר לאתויי חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושלא לשמו דלא תני במתניתין דהא מקל ומומר אתו דמליקת לילה דלרבי יהודה תרד אינה מטמאה כל שכן הנך דלא תרד לר' יהודה דלא מטמו:

עין משפט
נר מצוה

יט א ב מיי' פי"ז מהל' פסה"מ הל"ג ופ"ג מהל' איסורי מזבח הלכה א:
ג מיי' פ"א מהל' פרה הל' יא ופי"ד שם הלכה יז:

תורה אור השלם

1. צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ויקרא ו, ב

מוסף רש"י

לא היה פסולו בקדש. אלא שאירע לה קודם שהוקדשה ומלקה מטמאה בגדים אבית הבליעה (מעילה ג.): **ולילה כו' באברים ופדרים.** הכי על מוקדה על המזבח כל הלילה ויכול להקטירן כל הלילה (פסחים סח.). קרבנות שאחר למן היום, מתוקן להעלות כל הלילה (ברכות ב.): **בשחיטה.** כדאמרי' והקריבו בני אהרן את הדם מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשרה בזר (מנחות ו:): **שחיטה לאו עבודה היא.** מדאמכשרא בכל הפסולים (לעיל יד:): **ומחוי רב עלה.** לפרושי טעמא למלתא, מ"ט פסולה: **אלעזר וחוקה.** דכ' בשחיטתה ושחט אותה אל אלעזר הכהן ושחט, וכתיב בה בפרה חוקה, וכל היכא דכתיב חוקה עכובא (לעיל יט.): **דקדשי** בד"ה היא. כלומר אין בה קדושת המזבח אלא קדושת דמים בעלמא, שהרי שריפתה בהר המשחה, הלכך אין לך עבודות נאלקות בה וכל העבודות שוות בה (יומא מב.). דטעמא דשחיטתה פסולה בזר לאו משום דעבודה היא, דהא קדשי בד"ה היא דלא שייכא בהו עבודה, אלא גזה"כ היא דזר פסול בה: **אמר רב שישא כו'.** לעולם לאו עבודה היא ואפי' דבעיא כהן גבי פרה לאו מידי גזה"כ היא (מנחות ו:): **אמראות נגעים.** דכ' והובא אל אהרן הכהן (יומא מב.): **מנין ליוצא.** מאימורי חטאת ועולה חוץ לקלעים, שאע"פ שהוא פסול, כדאמרי' בפ' כילד צולין חוץ לא הוכה את דמה אם עלה לא ירד (מנחות מח:): **שהרי יוצא כשר** בבמה. שלא היו שם קלעים: **תנא אזאת תורת העולה סמיך** ליה. כלומר במסכת נדה תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו, והאי דנקט במה אסמכתא בעלמא היא, אבל עיקר טעמא מהתם יליף (שם ו:):

נוסחאות רש"י כת"י

תורין. גדולים כשרים קטנים פסולין: **בני יונה.** קטנים כשרים גדולים פסולין מאימת תורין כשרים משיזהיבו מאימת בני יונה פסולין משילהיבו כנפים הלבנות סביב הצואר: **ושיבש גפה.** דמחוסר אבר פסול אף בעופות דהא דקיימא לן אין תמות וזכרות בעופות כגון דוקין שבעין שאין מומין ניכר אבל מחוסר אבר הקריבהו נא לפחתך: **מטמא בבית בבליעה.** דלא הוי מליקה דידיה למידי שאפילו אם עלו ירדו שאין פסולן בקודש וכל שאין פסולן בקודש אמרי' לקמן בפרק המזבח מקדש (דף פד.) אם עלה ירד ואין שום מתרת את האיסור לא מתמעט מטמאתו נבילה וטריפה: **שפסולו בקודש.** כגון קדשים הראויין אבל נפסלו בעבודתן: **אין מטמאין.** דהא הוי מליקה דידהו דאם עלו לא ירדו ומתמעטא מליקה זו מתרת את האיסור דילפי' בברייתא בגמ' מה טריפה שחיטה מתרת את האיסור כו': **שמאל ולילה אין מטמאין.** דאם עלו לא ירדו: **זר** [אין] **ומליקת סכין מטמאין.** דאם עלו ירדו: **פ"ה שמאל.** דמשכח ליה מליקה המתרת איסור דאם עלו לא ירדו משום דאשכחן ליה הכשירה ביוה"כ כדתנן (יומא מז.) נטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו: **שחיטה לאו עבודה היא.** שאף בחולין היא נוהגת: **ומחוי רב עלה.** לחיוב טעמא למילתיה: **אלעזר** וחוקה. אלעזר כתיב בפרשה ושחט אלעזר וכתיב חוקה בעניינא דפרה לעיכובא: **דקדשי בדק הבית היא,** הוה שהזר פוסל בה לאו משום פסול עבודה: **קדשי מזבח מבעיא.** דעיקרא בכהן ואפי' הכי כשרה בזר: **ונילף מבמה.** נימא מליקה זר אם עלתה לא תרד שהרי הזר כשר בבמה דעבודתה בבכורות לח] ולענין טומאה לא תטמא: **וכי תימא לא יליף.** הכתוב עבודת פנים מעבודות בחוץ: **שהרי יוצא כשר בבמה.** שהרי במת יחיד אף כשרות למן על הקלעים כדאשכחן במנוח (שופטים יג): **תנא זאת תורת העולה ריבה סמיך ליה.** עיקר מילתיה דאמר לא ירד לאו משום דכשר בבמה הוא אלא אקרא סמיך דדרשינן התם בפ' המזבח מקדש (דף פד.) תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו דדרשינן התם תורת העולה לרבות ואתא למעט ופריכן מה רבית לרבות את אלו ולהוציא את אלו ומרבה אני את אלו שהיה פסולן בקודש ומוציא אני את אלו שלא היה פסולן בקודש הילכך יוצא פסולו בקודש הוא דהא מתנא בקודש נפסל ושמאל ולילה כיון דאשכחן להו הכשירה בעבודת מ] פנים כפסולו בקודש חשיבי אבל מליקת זר כיון דלא אשכחן לה הכשירה בעבודה פנים לאו פסולו בקודש הוא ומטמא: **ור' יוחנן אמר זר אינו מטמא בבית הבליעה.** הואיל מא] ואית ליה היכשרא בבמה: **סכין מטמא בבית הבליעה.** מב] דלא אשכחן ליה היכשרא בכי האי גוונא דדמי למליקה: **כל לאיתויי זר.** דלא מטמא בבית הבליעה:

[illegible]

מסורת הש"ס

א) מעילה ג., ב) לעיל לד:, ג) [לעיל יד: וש"נ], ד) לעיל יד: ע"ש יומא מב. ע"ש מנחות ו: ע"ש, ה) עי' ירוש' יומא פ"ג ה"ז ובפ"מ, ו) [יומא מב. וש"נ], ז) לעיל נח. [לקמן פט. פד:] מנחות ו: מח:, ח) מלאכי א ח, ט) קידושין כד:, י) לעיל טו:, כ) יומא מז., ל) במדבר יט ב-ג, מ) שייך לדף שאח"ז, נ) [וע"ע תוס' ע"ז ה: ד"ה מנין], ס) בעי"ז מעילה ב:, ע) עי' דף קט., פ) ד"ה הגה"ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ושניסמית כו' ולא לבני נח. עיין חולין דף כג ע"א תד"ה תמות:

שינויי נוסחאות

א] והא"ר זירא אמר רב (שמכ"י). וכ"ה לעיל יד ב: ב] קדשי בדק הבית הוא עבודה כצ"ל (חו"נ): ג] צ"ל וכי תימא מבמה (צ"ק): ד] העולה ריבה סמיך ליה (ב"י): ה] פסולה ואין מטמאין בבית הבליעה (ב"י): ו] תיבת לאו ליתא בכ"מ: ז] צ"ל ולכתוב (צ"ק): ח] בכ"מ אפי שאין מומו ניכר: ט] נמי אשכחן ליה כו' כצ"ל והשאר נמחק (שיר): י] מכל החי הבא כצ"ל (שיח): יא] אמר והוה מוקמינן כו' כצ"ל, ותיבת א"נ נמחק, וכן הוא בתוס' קידושין (כד ב) ד"ה מ"ל (צ"ק, חי' ועי"ש): יב] דוקא בבהמה כצ"ל (שיח): יג] צ"ל דירדו (צ"ק): יד] צ"ל בשחיטה צ"ל במליקה (צ"ב): טו] דוקא נקט ר"ש (שיח): טז] דע"כ לאו דוקא למאי כצ"ל (שמכ"י). וצ"ע צ"ק דע"כ צריך לומר הכי למאי: יז] דממעט (באה"מ): יח] צ"ל שמאל בלי אלא (באה"מ): יט] הוה ממעט דאין כצ"ל (שיח): כ] צ"ל דדרוס (צ"ק): כא] שמאל ולילה כצ"ל (שמכ"י): כב] צ"ל נמי מפרש (צ"ק): כג] ובשמעתין (שיח): כד] צ"ל לכתחילה מהדדי או מבמה (צ"ק). ועי' באה"מ. צ"ל לכתחילה מבמה (ב"ש): כה] חושש הא דמשכח כצ"ל (צ"ק). ובחי' מפי' עפ"י גי' שלפו ע"ש: כו] למטה שבפנים בחוץ כצ"ל (גליון): כז] דירד (צ"ק): כח] צ"ל שלא (שיח): כט] ר"ל ולא כמו שפי' התוס' בפנים (חי' ועי"ש). והצ"ק גר' ולא כמותו בפנים. ופי' שלא תלינו כמותו כשר בפנים: ל] גי' צ"ק דהא: לא] צ"ל הכא איכא וכו' דאין מטמאין (צ"ק): לב] צ"ל אין כ"ל פרש"י (שיח). ועי' רש"י ספ"ו כנים' ספי' ד"ה מלקה פסול. ועי' סה"ג, צ"ק וחי': לג] צ"ל כדמוכח. ותיבת כדאשכחן נמחק (שיח): לד] הכשירה תהכשר כצ"ל (ב"ש): לה] ר' יהודה מבמה דהא כצ"ל (שיח): לו] צ"ל ירדו (באה"מ): לז] צ"ל מליקת זר וסכין (ב"י): לח] לכאו' צ"ע דהרי בבמת יחיד כשעת היתר הבמות כשר בכל אדם ולא בעי כהן ולא היה עבודה בבכורות רק קודם הקמת המשכן (גליון): לט] צ"ל בשדות (שיח): מ] צ"ל בעבודות אחרות (שיח): מא] צ"ל הואיל דאשכחן ליה הכשירה בשחיטה (ב"ש): מב] בכ"מ נוסף דלא מליקה ולא שחיטה היא:

שיטה מקובצת

זה הכלל כל שהיה פסולו בקודש כו'. פי' בעלמא (לקמן פד.) שאירע פסולו לאחר שהוקדש בעזרה, ולא נהירא שהרי אלו נכנסו לעזרה פסול בעזרה ואפי' הטמאים, וכן נמי זר הגיע ליה פסולו בקודש לר' יוחנן כנזכרת, וכן שמאל ולילה אי לאו משום דאית ליה הכשר ביוה"כ ובאיברים ופדרים כמתניתא בנזכרת, לכך נראה דפסולו בקודש היינו שיש לפסול הכשר במקום אחר בקודש. ומתניתין דהכא לגלויי כר"ש דאית ליה (לקמן פד.) כל שפסולו בקודש אם עלו לא [illegible]